

PER PIRMAJĄ SVARSTYMĄ PRIIMTA TARYBOS POZICIJA (ES) Nr. 5/2014

siekiant priimti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 428/2009, nustatantis Bendrijos dvejopo naudojimo prekių eksporto, persiuntimo, susijusių tarpininkavimo paslaugų ir tranzito kontrolės režimą

Tarybos priimta 2014 m. kovo 3 d.

(2014/C 100/02)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 207 straipsnį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽¹⁾,

kadangi:

- (1) Tarybos reglamentu (EB) Nr. 428/2009 ⁽²⁾ reikalaujama iš Sąjungos eksportuojamoms, per ją tranzitu vežamoms arba Sąjungoje reziduojančiam arba įsisteigusiam tarpininkui teikiant tarpininkavimo paslaugas į trečiąją šalį pristatomoms dvejopo naudojimo prekėms taikyti veiksmingą kontrolę;
- (2) kad valstybės narės ir Sąjunga galėtų laikytis savo tarptautinių įsipareigojimų, Reglamento (EB) Nr. 428/2009 I priede nustatytas bendras dvejopo naudojimo prekių, kurioms Sąjungoje taikoma kontrolė, sąrašas. Sprendimus dėl prekių, kurioms taikoma kontrolė, priimami Australijos grupės, Raketų technologijų kontrolės režimo, Branduolinių tiekėjų grupės, Vasenaro susitarimo ir Cheminio ginklo uždraudimo konvencijos kontekste;
- (3) Reglamente (EB) Nr. 428/2009 numatyta, kad to reglamento I priede išdėstytas dvejopo naudojimo prekių sąrašas turi būti atnaujinamas laikantis atitinkamų pareigų ir įsipareigojimų bei bet kurių jų pakeitimų, kuriuos valstybės narės yra prisiėmusios kaip tarptautinių neplatavimo režimų ir eksporto kontrolės susitarimų šalys arba ratifikuojamos atitinkamas tarptautines sutartis;
- (4) Reglamento (EB) Nr. 428/2009 I priede išdėstytas dvejopo naudojimo prekių sąrašas turi būti reguliariai atnaujinamas, siekiant užtikrinti, kad būtų visiškai laikomasi įsipareigojimų tarptautinio saugumo srityje, garantuoti skaidrumą ir išlaikyti eksportuotojų konkurencingumą. Vėluojant atnaujinti tą dvejopo naudojimo prekių sąrašą gali būti padarytas neigiamas poveikis saugumui ir tarptautinėms neplatavimo iniciatyvoms, taip pat Sąjungos eksportuotojų ekonominės veiklos rezultatams. Tuo pačiu, atsižvelgiant į techninių jų pakeitimų pobūdį ir į tai, kad tie pakeitimai turi atitikti tarptautinių eksporto kontrolės režimų kontekste priimtus sprendimus, reikiamų atnaujinimų įsigaliojimui Sąjungoje reikėtų taikyti pagreintą procedūrą;
- (5) Reglamente (EB) Nr. 428/2009 kaip viena iš keturių eksporto leidimų rūšių, kurias galima taikyti pagal tą reglamentą, nurodomas Sąjungos bendrasis eksporto leidimas. Pagal Sąjungos bendruosius eksporto leidimus Sąjungoje įsisteigusiems eksportuotojams, laikantis tuose leidimuose nustatytų sąlygų, leidžiama į tam tikras nurodytas paskirties šalis eksportuoti tam tikras konkrečias prekes;

⁽¹⁾ 2012 m. spalio 23 d. Europos Parlamento pozicija (OL C 68 E, 2014 3 7, p. 112) ir 2014 m. kovo 3 d. Tarybos pozicija, priimta per pirmąjį svarstymą. ... m. ... d. Europos Parlamento pozicija [ir ... m. ... d. Tarybos sprendimas].

⁽²⁾ 2009 m. gegužės 5 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 428/2009, nustatantis Bendrijos dvejopo naudojimo prekių eksporto, persiuntimo, susijusių tarpininkavimo paslaugų ir tranzito kontrolės režimą (OL L 134, 2009 5 29, p. 1).

- (6) Reglamento (EB) Nr. 428/2009 II priede pateikti šiuo metu Sąjungoje taikomi Sąjungos bendrieji eksporto leidimai. Atsižvelgiant į tokių Sąjungos bendrųjų eksporto leidimų pobūdį, tuose leidimuose gali prireikti išbraukti tam tikras paskirties šalis, ypač jei pasikeitus aplinkybėms paaiškėja, kad tam tikros paskirties šalies atžvilgiu nebeturėtų būti taikoma palengvinta eksporto sandorių tvarka pagal Sąjungos bendrąjį eksporto leidimą. Iš Sąjungos bendrojo eksporto leidimo tokiu būdu išbraukus paskirties šalį, eksportuotojui neturėtų būti užkirstas kelias pagal atitinkamas Reglamento (EB) Nr. 428/2009 nuostatas prašyti kitos rūšies eksporto leidimo;
- (7) siekiant užtikrinti, kad bendras dvejojo naudojimo prekių sąrašas būtų reguliariai ir laiku atnaujinamas laikantis valstybių narių pagal tarptautinius eksporto kontrolės režimus prisiimtų pareigų ir įsipareigojimų, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais iš dalies keičiamas Reglamento (EB) Nr. 428/2009 I priedas neviršijant to reglamento 15 straipsnyje nurodytos apimties. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais;
- (8) kad Sąjunga galėtų sparčiai reaguoti į kintančias aplinkybes, susijusias su Sąjungos bendruosiuose eksporto leidimuose nurodytų prekių eksporto rizikos vertinimu, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus, kuriais iš dalies keičiamas Reglamento (EB) Nr. 428/2009 II priedas Sąjungos bendruosiuose eksporto leidimuose išbraukiant paskirties šalis. Kadangi tokie pakeitimai turėtų būti atliekami tik nustačius padidėjusią tam tikrų prekių eksporto riziką ir kadangi tų prekių eksportui toliau taikant Sąjungos bendruosius eksporto leidimus galėtų būti padarytas neišvengiamas neigiamas poveikis Sąjungos ir jos valstybių narių saugumui, Komisija gali taikyti skubos procedūrą;
- (9) atlikdama su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą ir rengdama jų tekstus Komisija turėtų užtikrinti, kad atitinkami dokumentai būtų vienu metu, laiku ir tinkamai perduodami Europos Parlamentui ir Tarybai;
- (10) todėl Reglamentas (EB) Nr. 428/2009 turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Reglamentas (EB) Nr. 428/2009 iš dalies keičiamas taip:

1) 9 straipsnio 1 dalis papildoma šiomis pastraipomis:

„Siekiant užtikrinti, kad Ila–Ilf prieduose pateikti Sąjungos bendrieji eksporto leidimai būtų taikomi tik mažos rizikos sandoriams, Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 23a straipsnį priimti deleguotuosius aktus, kuriais tuose Sąjungos bendruosiuose eksporto leidimuose išbraukiamos paskirties šalys, jei toms paskirties šalims imamas taikyti ginklų embargas, kaip nurodyta 4 straipsnio 2 dalyje.

Tokių ginklų embargų atvejais, kai dėl neišvengiamų skubos priežasčių Sąjungos bendrajame eksporto leidime būtina išbraukti konkrečias paskirties šalis, pagal šią dalį priimamiems deleguotiesiems aktams taikoma 23b straipsnyje numatyta procedūra.“;

2) 15 straipsnis papildomas šia dalimi:

„3. Komisijai suteikiami įgaliojimai pagal 23a straipsnį priimti deleguotuosius aktus dėl I priede pateikto dvejojo naudojimo prekių sąrašo atnaujinimo. I priedo atnaujinimas atliekamas neviršijant šio straipsnio 1 dalyje nurodytos apimties. Kai I priedo atnaujinimas susijęs su dvejojo naudojimo prekėmis, išvardytomis ir Ila–IIg arba IV prieduose, tie priedai atitinkamai iš dalies pakeičiami.“;

3) įterpiami šie straipsniai:

„23a straipsnis

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 9 straipsnio 1 dalyje ir 15 straipsnio 3 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo ... (*). Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Įgaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 9 straipsnio 1 dalyje ir 15 straipsnio 3 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
5. Pagal 9 straipsnio 1 dalį ir 15 straipsnio 3 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

23b straipsnis

1. Pagal šį straipsnį priimti deleguotieji aktai įsigalioja nedelsiant ir taikomi, jei nepareiškama 2 dalyje nurodytų prieštaravimų. Pranešime Europos Parlamentui ir Tarybai apie deleguotąjį aktą nurodomos skubos procedūros taikymo priežastys.
2. Europos Parlamentas arba Taryba, laikydamiesi 23a straipsnio 5 dalyje nurodytos procedūros, gali pareikšti prieštaravimų dėl deleguotojo akto. Tokiu atveju Komisija, gavusi pranešimą apie Europos Parlamento arba Tarybos sprendimą pareikšti prieštaravimų, nedelsdama panaikina aktą.“

2 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta ...

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

...

Tarybos vardu
Pirmininkas

...

(*) Šio reglamento įsigaliojimo data.

TARYBOS MOTYVŲ PAREIŠKIMAS

I. ĮVADAS

2011 m. lapkričio 7 d. Komisija pateikė Europos Parlamentui ir Tarybai pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 428/2009, nustatantis Bendrijos dvejopo naudojimo prekių eksporto, persiuntimo, susijusių tarpininkavimo paslaugų ir tranzito kontrolės režimą ⁽¹⁾.

Europos Parlamentas priėmė poziciją per pirmąjį svarstymą 2012 m. spalio 23 d. ⁽²⁾

Bendrijų prekybos aktų rinkinyje, dėl kurio buvo deramasi tuo pačiu metu, taip pat buvo pasiūlymų dėl deleguotųjų aktų, susijusių su šiuo pasiūlymu. Siekiant užtikrinti tų reglamentų ir šio pasiūlymo nuoseklumą buvo susitarta palaukti bendrijų prekybos aktų rinkinio nagrinėjimo rezultatų.

Kompromisinis susitarimas dėl bendrijų prekybos aktų rinkinio buvo pasiektas 2013 m. birželio mėn. ⁽³⁾ Tada buvo vedamos derybos, kad dėl šio pasiūlymo būtų pasiektas išankstinis susitarimas per antrąjį svarstymą ⁽⁴⁾.

2013 m. gruodžio 17 d. įvykusiame paskutiniame neoficialaus trišalio dialogo susitikime teisėkūros institucijos pasiekė preliminarų susitarimą dėl kompromisinio dokumentų rinkinio.

2014 m. sausio 21 d. Europos Parlamento Tarptautinės prekybos komitetas (INTA) patvirtino trišalio dialogo derybų rezultatus.

2014 m. sausio 21 d. INTA pirmininkas išsiuntė laišką pirmininkaujančiai valstybei narei, kuriame nurodė, kad jei Taryba Parlamentui oficialiai perduos savo poziciją, kurios teksto redakcija atitiks minėto laiško priede pateiktą teksto redakciją, INTA pirmininkas rekomenduos plenariniame posėdyje pritarti Tarybos pozicijai be pakeitimų.

Tuo pagrindu rugsėjo 2014 m. vasario 11 d. Taryba (per 2014 m. sausio 29 d. Nuolatinų atstovų komiteto posėdį) pasiekė politinį susitarimą dėl pasiūlymo ⁽⁵⁾

Atsižvelgdama į pirmiau nurodytą susitarimą ir teisininkams lingvistams peržiūrėjus tekstą, 2014 m. kovo 3 d. Taryba priėmė poziciją per pirmąjį svarstymą laikydamasi įprastos teisėkūros procedūros, nustatytos Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 294 straipsnyje.

II. TIKSLAS

Siūlomu reglamentu siekiama užtikrinti, kad Komisijai priimant deleguotuosius aktus ES kontroliuojamų dvejopo naudojimo prekių sąrašas būtų reguliariai ir laiku atnaujinamas laikantis valstybių narių pagal tarptautinius eksporto kontrolės režimus prisiimtų pareigų ir įsipareigojimų.

Be to, siekiant, kad ES galėtų sparčiai reaguoti į kintančias aplinkybes, susijusias su ES bendruosiuose eksporto leidimuose nurodytų prekių eksporto rizikos vertinimu, jame numatoma galimybė tokiuose leidimuose išbraukti paskirties šalis, jei tam tikrais atvejais tai būtų reikalinga siekiant užtikrinti, kad tie leidimai būtų taikomi tik mažos rizikos sandoriams.

III. PER PIRMAJĮ SVARSTYMĄ PRIIMTOS TARYBOS POZICIJOS ANALIZĖ

Taryba pritarė pasiūlymo esmei ES kontroliuojamų prekių sąrašo (I priedas) atnaujinimo priimant deleguotuosius aktus tvarkos atžvilgiu. Buvo padaryti pakeitimai, susiję su šiais pagrindiniais klausimais:

- numatyta aiškesnė deleguotųjų aktų, kuriais ES bendruosiuose eksporto leidimuose išbraukiamos paskirties šalys, taikymo sritis, t. y. jei toms paskirties šalims imamas taikyti ginklų embargas;
- apibrėžta, kad įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui, kuris savaime pratęsiamas;
- jeigu ES kontroliuojamų prekių sąrašo (I priedas) atnaujinimas yra susijęs su dvejopo naudojimo prekėmis, išvardytomis ir kituose reglamento prieduose, tie priedai turi būti atitinkamai iš dalies pakeisti.

⁽¹⁾ Dok. 16726/11.

⁽²⁾ Dok. 15611/12.

⁽³⁾ Dok. 13284/13.

⁽⁴⁾ Dok. 11454/13 ir 12203/13.

⁽⁵⁾ Dok. 5480/14.

Be to, Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija bendrame pareiškime pripažino, kad svarbu nuolat didinti ES strateginių prekių eksporto kontrolės režimo veiksmingumą ir suderinamumą, užtikrinant aukšto lygio saugumą ir tinkamą skaidrumą nesudarant kliūčių konkurencingumui ir teisėtai prekybai dvejopo naudojimo prekėms. Šis klausimas bus toliau sprendžiamas vykdomos ES dvejopo naudojimo prekių eksporto kontrolės politikos peržiūros kontekste.

IV. IŠVADA

Per pirmąjį svarstymą priimta Tarybos pozicija atspindi kompromisą, pasiektą Tarybos ir Europos Parlamento derybų metu, taip pat padedant Komisijai. Šis kompromisas buvo patvirtintas 2014 m. vasario 11 d. Tarybai priėmus politinį susitarimą (2014 m. sausio 29 d. jį patvirtinus Nuolatinių atstovų komiteto posėdyje).

Europos Parlamento INTA komiteto pirmininkas 2014 m. sausio 21 d. laiške Nuolatinių atstovų komiteto pirmininkui nurodė, kad jei Taryba Parlamentui oficialiai perduos savo poziciją, kurios teksto redakcija atitiks minėto laiško priede pateiktą teksto redakciją, teisininkams lingvistams patvirtinus galutinę teksto redakciją jis rekomenduos plenariniame posėdyje pritarti Tarybos pozicijai be pakeitimų.

Bendras Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos pareiškimas dėl dvejojo naudojimo prekių eksporto kontrolės sistemos peržiūros

Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija pripažįsta, kad svarbu nuolat didinti ES strateginių prekių eksporto kontrolės režimo veiksmingumą ir suderinamumą, užtikrinant aukšto lygio saugumą ir tinkamą skaidrumą nesudarant kliūčių konkurencingumui ir teisėtai prekybai dvejojo naudojimo prekėms.

Visos trys institucijos mano, kad sistemą reikia modernizuoti ir labiau suderinti siekiant atsivelti į naujas grėsmes ir technologinių pokyčių spartą, sumažinti iškraipymus, sukurti tikrą dvejojo naudojimo prekių bendrąją rinką (vienodas konkurencijos sąlygas eksportuotojams) ir toliau būti eksporto kontrolės pavyzdžiu trečiosioms šalims.

Šiuo tikslu būtina supaprastinti kontrolės sąrašų (reglamento priedai) atnaujinimo procesą, sustiprinti rizikos įvertinimą ir keitimąsi informacija, parengti tobulesnius pramonės standartus ir sumažinti įgyvendinimo skirtumus.

Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija pripažįsta su tam tikrų informacinių ir ryšių technologijų (IRT), kurios galėtų būti panaudotos pažeidžiant žmogaus teises, taip pat siekiant pakenkti ES saugumui, eksportu susijusias problemas, visų pirma kalbant apie technologijas, naudojamas masiniam sekimui, stebėsenai, lokalizavimui, atsekimui ir cenzūravimui, taip pat programinės įrangos pažeidžiamumą.

Šiuo klausimu buvo pradėtos techninės konsultacijos, be kita ko, rengiamuose ES tarpusavio vizituose dėl dvejojo naudojimo prekių, vykdamas Dvejojo naudojimo prekių koordinavimo grupės veiklą ir įgyvendinant eksporto kontrolės režimus, ir toliau imamasi veiksmų tais atvejais, kai reikia veikti nedelsiant, taikant sankcijas (pagal SESV 215 straipsnį) arba nacionalines priemones. Taip pat bus dedamos intensyvesnės pastangos siekiant propaguoti daugiašalius susitarimus dėl eksporto kontrolės režimų; be kita ko, nagrinėjamos galimybės šį klausimą spręsti vykstančios ES dvejojo naudojimo prekių eksporto kontrolės politikos peržiūros kontekste ir rengiant Komisijos komunikatą. Visos trys institucijos atkreipė dėmesį į 2013 m. gruodžio 4 d. Vasenaro susitarime dalyvaujančių valstybių susitarimą įdiegti sudėtingų sekimo priemonių, suteikiančių neteisėtą prieigą prie kompiuterinių sistemų, kontrolę ir IP tinklo sekimo sistemų kontrolę.

Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija taip pat išipareigoja toliau plėtoti esamą visa apimančią mechanizmą, taikomą reglamento I priede nenurodytoms dvejojo naudojimo prekėms, siekiant dar labiau sustiprinti eksporto kontrolės sistemą ir jos taikymą Europos bendrojoje rinkoje.

Komisijos pareiškimas dėl deleguotųjų aktų

Kalbant apie šį reglamentą, Komisija primena Pagrindų susitarimo dėl Europos Parlamento ir Europos Komisijos santykių 15 punkte nurodytą išipareigojimą rengiant deleguotuosius aktus teikti Parlamentui visą informaciją ir dokumentus savo susitikimu su nacionaliniais ekspertais klausimu.

Komisijos pareiškimas dėl reglamento atnaujinimo

Siekdama užtikrinti labiau integruotą, veiksmingą ir nuoseklų Europos požiūrį į strateginių prekių judėjimą (eksportas, persiuntimas, susijusios tarpininkavimo paslaugos ir tranzitas), Komisija kuo greičiau pateiks naują pasiūlymą dėl reglamento atnaujinimo.
